

Křemen

Křemen se ve velkém množství těží jako součást písků a šterků, často se těží na speciální slévárenské nebo sklářské písky.

Dále se mohou těžit kvarcity, což jsou horniny složené převážně z křemene.

Pro sběratelské a šperkařské účely se těží drahokamové odrůdy křemene a sbírkové ukázky křemene.

Pro šperkařství se získávají zejména mikrokrytalické křemeny (jaspis, achát) a vysoce kvalitní čiré a nepopraskané záhnědy, křišťály, citríny a ametysty pro výrobu brusů.

Křemen je běžnou součástí žuly, pískovce a mnoha dalších hornin.

Vlastnosti:

Krystaluje v klencové soustavě a na Mohsově stupnici tvrdosti má tvrdost 6-7. Je průhledný, zřídka bílý. Typický tvar krystalu je šestiboký hranol s dvěma klenci. Rozpouští se v kyselině fluorovodíkové. Křemen je velmi odolný proti zvětrávání, což je jeden z důvodů, proč se hromadí v náplavech a sedimentech ve formě zrněk, valounků, valounů (tvoří písky, šterky atd.)

Využití:

- Pro své piezoelektrické vlastnosti je křemen hojně využíván jako oscilátor v elektronických zařízeních, jako v hodinách a dalších přístrojích měřících čas (PC atd.)
- Křemenné sklo je na rozdíl od křemene amorfní a má laboratorní a další využití ve sklářském průmyslu.
- Další využití v radiotechnice.
- Mnoho jeho odrůd je ceněno jako drahé a ozdobné kameny, které jsou dále používány ve šperkařském průmyslu a jako dekorace.

Vznik:

Křemen vzniká z magmatu. Často se vyskytuje v pegmatitech, žulách, ryolitech či jako výplň žilných těles a různých dutin.

Odrůdy:

Křemen vytváří celou řadu odrůd, mezi které patří **hvězdovec**, čirý **křišťál**, růžový **růženín**, hnědá **záhněda**, **chalcedon**, **achát**, **onyx**, fialový **ametyst**, **tygří oko**, **železitý křemen**, **jaspis**, žlutý **citrín**, černý **morion** a další.

Vzorek nerostu byl nalezen na Pasekách.